

Til møde 4. februar 2014 mellem Organisationsudvalget og repræsentanter for DN's netværk

Sekretariatets **debatoplæg** til:

Ny netværksstrategi for DN

Sagens kerne

Som en del af konklusionen på DN's Demokratiudredning besluttede Repræsentantskabet i november 2013 formålet med netværkene som organisatorisk enhed og målene med netværkenes arbejde. Sådan:

Formål: Netværkene inspirerer aktive medlemmer om bestemte *emner* på tværs af geografiske og organisatoriske skel – svarende til, at samrådene inspirerer afdelingsbestyrelserne om *sager* og problemstillinger inden for samrådenes geografiske områder.

Mål:

1. Et kvalitetsløft af arbejdet i afdelingsbestyrelserne – udmøntet i bedre klager, bedre lokal lobbyvirksomhed, bedre arrangementer, bedre lokal naturpleje osv. Operativt ved at den eller de afdelingsaktive, som også er netværksaktive, vil kunne højne kvaliteten af afdelingens aktiviteter inden for det fagområde, som dækkes af et givet netværk. Enten ved selv at udføre dem eller ved at inspirere afdelingskolleger.
2. Konkrete "produkter", f.eks. en plejet eng, en artsliste for en lokalitet, en hjemmeside med informationer og gode råd, måske et seminar – måske så meget andet, som kunne "rekvireres" af en afdelingsbestyrelse, FU eller Sekretariatet.
3. Input til FU's politikudvikling mv. – som et uformelt og værdsat supplement til den nuværende rådgivning via de faglige udvalg og Sekretariatet.

Repræsentantskabet har dermed besluttet det øverste niveau i en netværksstrategi. Med udgangspunkt heri skal der udvikles en netværksstrategi, hvoraf det fremgår, *hvordan* vi bedst muligt sikrer, at netværkene lever op til målene.

Bilag:

Oversigt over nuværende netværk.
Nuværende netværksstrategi fra april 2010.
Proces for Netværksstrategi 2014.
Vedtægter og forretningsordener for netværk.

Baggrund og perspektiver for den nye netværksstrategi

Det er de indledende øvelser til den tredje netværksstrategi siden netværk i 2006 blev formaliseret i vedtægterne som organisatorisk enhed. Den nye netværksstrategi skal afløse den eksisterende netværksstrategi fra 2010, som er blevet kritiseret for manglende involvering af netværkene i tilblivelsen og desuden for ikke at være strategisk, men blot nogle rammer og procedurer. Begge dele bliver der rettet op på nu – med en involverende proces i samarbejde med netværkene og organisationsudvalget og med udgangspunkt i, at vi først skal finde ud af,

hvad vi rent strategisk vil med netværkene – og derudfra skaber rammer og procedurer, som understøtter den udvikling, vi ønsker.

Mellem den anden og den kommende tredje netværksstrategi har vi haft en lang proces med udredning af demokratiet i DN. Og Repræsentantskabet har – med et overbevisende flertal – konkluderet opfølgningen af Demokratiudredningen i vedtægter og forretningsordener, herunder netværkenes foreningsrolle. Det betyder bl.a., at de senere års diskussionspunkt om netværkenes tegningsret ikke længere til diskussion.

Men som det fremgår af høringsnotaterne til Demokratiudredningen, er der stadig mange ikke-afstemte forventninger. Den nye netværksstrategi skal afstemme forventningerne og trække en streg i sandet – føre netværksdiskussionen bort fra gammelt nid og nag og i stedet fokusere på netværkene som en af måderne at være aktiv på i fremtidens DN.

Netværksstrategien har dermed en klar sammenhæng til Strategien for en Stærkere Organisation, hvori der bl.a. indgår følgende mål: "DN vil styrke samarbejdet på tværs af afdelinger, så frivillige med samme interesser får mulighed for at mødes og udveksle erfaringer, og så vi øger involveringen blandt eksisterende frivillige". Samtidig skal denne netværksstrategi ses i sammenhæng med den Frivilligstrategi, som jævnfør AP2014 skal udvikles i år, og som altså kører sideløbende med udvikling af Netværksstrategien.

Hvad er et netværk i DN-sammenhæng?

I DN's nyere historie har begrebet "netværk" dækket over tre meget forskellige organisatoriske enheder:

- *Nationale interessenetværk*, hvor aktive medlemmer går sammen om at inspirere hinanden og andre om et bestemt, nationalt emne på tværs af geografiske skel i foreningen. Eksempel: Klimanetværket.
- *Regionale netværk*, hvor aktive medlemmer (primært eller udelukkende af afdelingsbestyrelser) går sammen om at tegne DN over for myndighederne i en geografisk afgrænset problemstilling, der omfatter flere afdelingers områder. Eksempel: Limfjordsnetværket. En anden terminologi kunne være "Limfjordsgruppen".
- *Repræsentantnetværk*, hvor DN's repræsentanter i lokale/regionale fora går sammen om at sikre fælles fodslaw i DN's tegning over for de lokale/regionale fora. Eksempel: Skovbrugerrådsnetværket. En anden terminologi kunne være "DN's repræsentanter i Skovbrugerrådene."

Debatten om netværkene i forbindelse med opfølgningen af Demokratiudredningen har langt overvejende handlet om nationale interessenetværk, og det er derfor også udgangspunktet for netværksstrategien. I lyset heraf kunne man overveje at reservere betegnelsen "netværk" kun til denne organisatoriske enhed. Det ville også være i harmoni med vedtægter og forretningsordener, der eksplicit definerer, at netværk ikke har tegningsret. Dermed er det underforstået, at de regionale netværk/grupper og repræsentantnetværk/repræsentanter ikke er netværk i vedtægternes forstand, eftersom de netop kan/skal tegne DN. Med til billedet hører, at der for nuværende faktisk kun er ét reelt regionalt netværk, og ingen rene repræsentantnetværk.

Men man kunne også vælge at have en helt åben definition af netværk som blot en gruppe af aktive medlemmer, der har en særlig interesse i et givent emne – hvor emnet også kan være geografisk afgrænset som i et regionalt netværk eller funktionsbestemt som i et repræsentantnetværk.

I DN Torsdag uge 4 kunne man læse, at der netop er oprettet et workspace på Podio for alle dem, der er interesserede i den midtjydske motorvejskorridor. Er det en arbejdsgruppe eller et netværk? Er det antallet af medlemmer, der skal afgøre, om det er det ene eller det andet? Og betyder det overhovedet noget, om man kalder det det ene eller det andet? Det gør det selv-

følgelig, hvis det ene eller det andet ord betyder, om man er inden for eller uden for en ramme, som f.eks. afføder tildeling af ressourcer (næste afsnit). Men ellers?

Antallet af medlemmer er muligvis også en faktor i afgrænsningen af netværk. De fleste forestiller sig nok, at et netværk består af *mange* medlemmer. Hvis der er få medlemmer, taler man almindeligvis om "arbejdsgrupper", "interessegrupper", "kaffeklubber" eller lignende.

Afklaring:

1. Skal netværksstrategien afgrænses til udelukkende at handle om nationale interesse-netværk?
2. Skal der være en nedre grænse for antal medlemmer, før vi taler om et "netværk"?
3. Hvis ja, hvor mange? Og hvordan definerer/kontrollerer vi "medlemmer"?

Dokumentation af netværkenes arbejde (målopfyldelse)

Hvis driften af netværk var fuldstændig uden omkostninger for DN, ville det ikke være nødvendigt med hverken rammer, regler eller procedurer for netværk. Alle kunne mødes på Podio, dele viden og erfaringer, mødes i den virkelige verden (for egen regning) osv.

Men når netværk skal trække på ressourcer fra DN – både sekretariatsbistand og finansiering af møder og kørselsgodtgørelse - er det nødvendigt at stille krav om, at netværkene skal levere resultater for naturen og miljøet. Eller *indirekte* for naturen og miljøet ved at *organisationen* bliver mere effektiv i sit arbejde for naturen og miljøet. Og hvis et netværk ikke på den måde bidrager til foreningens resultater eller effektivitet, må man spørge sig selv, om det er en rimelig prioritering at bruge foreningens ressourcer på det.

For de fleste organisatoriske enheder er der krav om, at enheden i en eller anden udstrækning skal kunne dokumentere sit arbejde. Eller med et strategi-ord: sin målopfyldelse.

Således skal afdelingerne efter vedtægterne udarbejde bestyrelsens årsberetning til årsmødet - en slags årlig redegørelse for afdelingens målopfyldelse i forhold til foreningens formålsparagraf. Tilsvarende skal Forretningsudvalget over for Repræsentantskabet redegøre for gennemførelsen af årets Aktivitetsplan. For de faglige udvalg er der ingen tilsvarende krav - men dog et krav om, at der skal udarbejdes mødereferater, hvorved andre har mulighed for at følge med i udvalgsaktiviteterne. For samrådene er der ingen krav, men dog praksis for at udarbejde referater.

For netværkene er der ingen krav om dokumentation af deres aktiviteter/målopfyldelse og i de fleste tilfælde heller ingen praksis for det. Og som udgangspunkt harmonerer det måske ganske godt med, at netværkenes hovedformål (?) er at inspirere andre mennesker i organisationen.

Men spørgsmålet er, om det er holdbart i længden. Hvis ikke der kan dokumenteres et udbytte, hvordan kan vi så vurdere, om de ressourcer der bruges på et netværk, giver reel værdi for foreningen? Eller sat på spidsen: Om netværket er nettobidragyder til DN? Med i billedet hører, at netværkenes aktiviteter/resultater er usynlige for de fleste mennesker i organisationen, og det er alt andet lige ikke godt for netværkenes anseelse i organisationen.

Man kunne derfor overveje som en del af netværksstrategien at stille krav om en kort årsberetning fra hvert netværk i stil med afdelingens beretning til årsmødet. I givet fald kunne beretningen så redegøre for, i hvilken udstrækning netværket havde bidraget til opfyldelsen af de tre mål, der er med arbejdet i netværkene: At bidrage til et kvalitetsløft af arbejdet i afdelingsbestyrelserne, og/eller at levere konkrete "produkter" og/eller at komme med input til FU's politikudvikling.

Afklaring:

1. Skal der indgå en eller anden form for dokumentationskrav i netværksstrategien, f.eks. at hvert netværk aflægger en kort skriftlig årsberetning, som redegør for netværkets aktiviteter i lyset af de mål, som Repræsentantskabet har opstillet for netværkene?
2. Hvis ja, skal levering af en årsberetning så være en forudsætning for at kunne trække på foreningens ressourcer?

Hvad er det gode netværk?

Hvis man ser overordnet organisatorisk på det, må det gode netværk pr. definition være det netværk, der lever op til et eller flere af de besluttede mål for netværk. Ser man på det gode netværk ift. det enkelte netværksmedlem, er det i sig selv en værdi at bidrage til bedre lokalt arbejde, et konkret produkt eller opleve at have sat sit fingertryk på en DN-politik. Men det er nok ligeså meget en væsentligt udbytte af netværksdeltagelsen at møde (fysisk eller virtuelt) andre aktive, som interesserer sig for det samme som en selv. Det øger engagementet – og selvom man ikke lige nødvendigvis leverer et "bedre produkt" som direkte resultat af sit netværksmedlemskab, så resulterer det måske i en mere engageret indsats på alle mulige andre områder inden for naturen og miljøet. Og det har stor værdi – for den enkelte og for DN som helhed.

Spørgsmålet om, hvad det gode netværk er, vil nok være forskelligt fra medlem til medlem, men ligger vel nok nogenlunde i, at det gode netværk giver mulighed for at blive inspireret, få viden, dele erfaringer, gøre noget meningsfuldt, møde andre DN'ere, føle sig som en del af et fællesskab, have det rart osv.

For nogle er det muligvis også en motivation for deltagelse i et netværk at få magt og indflydelse. Spørgsmålet er, om man så er kommet det rigtige sted hen? Netværkene (nationale interessenetværk) kan jo ikke tegne DN. Man kan naturligvis komme med input i forbindelse med diverse høringer af politikker og andet, men det kan alle andre i DN jo også i det kvalificerede og kvalificerende demokrati, hvor det er *argumenterne*, der betyder noget, og ikke ens tilhørsforhold.

Svaret på, hvordan vi styrker udviklingen af gode netværk, er naturligvis helt afhængig af, hvordan vi karakteriserer det gode netværk. Men der er i hvert fald to aspekter, som er væsentlige i forhold til det overordnede formål og de tre mål for netværkene: 1) Hvordan netværkets spiller sammen med andre organisatoriske enheder (det overordnede formål) og 2) Hvordan netværket i sig selv fungerer og styrker den enkeltes engagement. Det kommer vi til i de tre næste afsnit.

Netværkenes samspil med afdelingerne?

Det første mål for netværkenes aktiviteter er et kvalitetsløft af arbejdet i afdelingsbestyrelserne, fordi det er via afdelingsbestyrelserne, at det meste frivillige arbejde i DN kan få effekt for naturen og miljøet – i hvert fald for nærværende. I Repræsentantskabets beslutning om netværkenes foreningsrolle peges der på, at det operativt kan ske ved at én eller flere medlemmer af en afdelingsbestyrelse også er medlemmer af et netværk og gennem dette medlemskab bliver inspireret til at kvalitetsløfte afdelingens arbejde. Eksempler:

- Et medlem af Landbrugsfagligt Netværk inspireres af netværkets arbejde med kvalitets sikring af DN's klager over husdyrbrugsager, så medlemmet fremover bliver bedre i stand til at formulere husdyrbrug-klagesager på en måde, så de vindes.
- Et medlem af Klimanetværket inspireres af netværkets opsamling af gode eksempler på skybrudssikring, så medlemmet derved kan bidrage til et konstruktivt høringssvar fra DN til kommunens skybrudssikringsplan med den konsekvens, at der bliver mere/bedre natur i kommunen.

- Et medlem af Naturplejenetværket inspireres af den metode til rydning af kæmpebjørneklo, som netværket udviklede på sit seneste netværkstræf, og lykkes med at etablere en "Bjørnebande" i sin egen kommune på grund af metodens effektivitet.

Hvis ovenstående betragtningsmåde skal give mening ud fra et væsentlighedskriterium, kræver det, at *mange* bestyrelsesmedlemmer er medlemmer af et netværk. Ellers vil netværkets gode idéer jo ikke kunne spredes til ret mange afdelinger og dermed få særlig stor effekt i virkeligheden. Og dermed vil netto nytteværdien af netværket være lav. Spørgsmålet er så, hvor mange der skal til, før det giver mening at tale om et netværk.

Her er det relevant at se på Sekretariatets rolle som bidragsyder ift. at løfte niveauet for inspiration og videndeling i netværket. Hvis f.eks. alle eller mange af de lokale aktive, der arbejder med kommunikation og hjemmesider i afdelingerne, er samlet i et netværk, er det enkelt for den medarbejder, der arbejder med at støtte afdelingernes kommunikationsarbejde, løbende at rådgive netop disse aktive og dermed løfte arbejdet i afdelingerne. Det kan også ske ved at sætte diskussioner i gang, som styrker interessen for netop dette arbejdsområde.

En alternativ betragtningsmåde – selv om den ikke er besluttet af Repræsentantskabet - kunne være at se på netværkene som rådgivere eller inspiratorer ved at stille netværkenes viden og erfaringer til rådighed for afdelingerne. F.eks. via netværkenes hjemmesider eller ved, at en afdeling kunne rekvirere et eller flere netværksmedlemmer til at inspirere et møde eller en anden form for lokalt arrangement i afdelingen. Hvis den betragtningsmåde følges, spiller det mindre rolle, hvor mange afdelinger der er repræsenteret i netværket. Til gengæld er det vigtigt, at netværket er dygtigt til at formidle sine erfaringer.

For at styrke denne funktion opfordres netværkene til at bruge DN Torsdag til at fortælle om aktiviteter og formidle viden og idéer. Herudover kan et netværk få sin egen hjemmeside (som Lys og Lyd-netværket), hvor viden og erfaringer kan deles på tværs af organisationen. Alle netværk har desuden en præsentationsside på dn.dk, der gør opmærksom på netværkets eksistens på dn.dk, så nye kan blive interesserede og melde sig ind.

Afklaring:

1. I hvilken grad opfylder DN's netværk for nærværende en af de to betragtningsmåder for effekt i forhold til at inspirere arbejdet i afdelingerne?
2. Er der andre succeskriterier og/eller andre måder at opfylde det første af netværksmålene på (kvalitetsløft af arbejdet i afdelingsbestyrelserne)?
3. Kan man forestille sig et velfungerende og leveringsdygtigt netværk med ganske få medlemmer – og hvis ja, er "netværk" så den rigtige betegnelse?

Netværkenes samspil med FU, de faglige udvalg og Sekretariatet

Fra en række af netværkene har det været fremført i de sidste par års debat, at netværkene er væsentlige *faglige* bidragsydere til arbejdet i DN. I forlængelse heraf har det været foreslået, at Sekretariatet og FU burde rådføre sig med relevante netværk forud for relevante lobbyaktiviteter.

Fra Sekretariatet har det været fremført, at succesfulde lobbyaktiviteter ofte kræver en hurtighed, som er uforenelig med at involvere et netværk, og at Sekretariatet i øvrigt besidder den nødvendige faglige ekspertise eller enkelt kan få den via Sekretariatets faglige netværk på forskningsinstitutioner mv., herunder medlemmerne af de faglige udvalg. Bag ved Sekretariatets umiddelbare skepsis ligger også en frygt for at blive involveret i mere foreningsbureaukrati, som vil tage tid fra det udadrettede arbejde med/mod samfundets beslutningstagere.

I vedtægternes/foreningens - nok noget gammeldags - selvforståelse er de faglige udvalg *stedet*, hvor den faglige viden (på forskningsniveau) er samlet i DN. Og dermed *stedet*, hvor Sekretariatet og FU får faglig ammunition til arbejdet med det ene, af de to ben, som DN står på, nemlig det nationale lobbyarbejde.

Givet er det, at mange af netværkene rummer medlemmer, der er højt fagligt kvalificerede. Ligesom de rummer medlemmer, der uden at have særlige faglige kvalifikationer brænder for netværkets emne. Givet er det også, at netværkenes input til Sekretariatet og FU overvejende har været politiske i deres substans – altså input til, hvilke politiske mål, DN's lobbyister skal forfølge. Under alle omstændigheder er der tale om ressourcepersoner – enten i kraft af faglighed eller praktiske erfaringer eller interesse/engagement, og denne ressource kan givetvis udnyttes i højere grad til at kvalificere arbejdet. Spørgsmålet er *hvordan*.

I sammenhæng med ovenstående er det strategisk vigtigt at afklare, om de tre mål for netværkenes arbejde er ligestillede. Eller udtrykt mere præcist: Giver det mening, at have et netværk, der udelukkende eller primært har til formål at bidrage til politik-udvikling?

At et netværk bidrager til politikudvikling er under alle omstændigheder et helt naturligt *biprodukt* af, at en gruppe aktive medlemmer beskæftiger sig med et emne med henblik på at inspirere afdelingerne eller levere et konkret produkt. Ud af den slags arbejde vil der ofte komme overvejelser om, hvorvidt samfundets rammer for det givne emne er hensigtsmæssige og hvis ikke, i hvilken retning de så burde udvikles = input til DN's politikudvikling. Forstået som udvikling af nye politikker eller opdatering af eksisterende eller – muligvis – input til vinkling eller prioritering af DN's lobbyarbejde for en given politik. Men her taler vi om en klar sekundær effekt.

Eksempel: Et nyt medlem af Landbrugsfagligt Netværk skrev for tre måneder siden følgende indlæg på netværkets sider i Podio: "I DN Slagelse er vi bekymrede over de stadig flere hektar landbrugsjord og frugtplantager der overdækkes med plastik, fiberdug og plasttunneller. Vi vil gerne høre, hvad I mener om problemet, eller om I har noget lignede i Jeres lokalområde. Se vedhæftede beretning."

Indlægget har ikke medført nogen reaktion. Men *ideelt set* kunne/burde der i regi af Landbrugsfagligt Netværk på Podio ske en kvalificering af problemets omfang og løsningsmuligheder baseret på lokale erfaringer i (mange?) andre af DN's afdelinger. Og ud af den kvalificering kunne der muligvis komme et input til DN's lobbyister med rod i "den virkelige verden". Det ville være udtryk for smuk synergi og en styrkelse af det, der gør DN unik i forhold til de fleste andre miljøorganisationer: Det tætte samspil mellem den lokale virkelighed og den nationale lobbyvirksomhed.

Med i billedet hører, at et samlet politikinput fra et helt netværk, hvor der sidder mange mennesker med vidt forskellige holdninger nok er en umulighed. Dermed vil der være tale om enkeltpersoners input, som de lige så vel kan komme med uden at sidde i et netværk.

Afklaring:

1. Kan forskellige netværk befinde sig forskellige steder på skalaen fra faglig bidrager til intern politisk pressionsgruppe? Kan der være flydende grænse mellem netværk og faglige udvalg i den ene ende af skalaen og mellem FU og "et mini-FU for xx-emne" i den anden ende af skalaen?
2. Giver det mening at have netværk, som udelukkende eller langt overvejende arbejder med netværksmål nummer tre – input til FU's politikudvikling? Er det et "godt" netværk?
3. Skal Landbrugsfagligt Netværk fremover hedde Landbrugsnetværket?
4. Skal der være et formaliseret krav om, at Sekretariatet og/eller de faglige udvalg og/eller FU hører relevante netværk som et led i politikudvikling og/eller lobbyaktiviteter, hvor der er tid til det?
5. Hvis ja, hvordan skal det så organiseres – enkelt og effektivt? På Podio?
6. Hvis nej, skal vi så gøre det uformelt og i givet fald hvordan? På Podio?

Netværkenes indre liv

Der er to fora, hvor netværkene udfolder sig: Det årlige netværkstræf, dvs. et arrangement over 1-2 dage, hvor netværkenes medlemmer mødes fysisk for at blive inspireret og for at inspirere hinanden, måske for at planlægge det kommende års arbejde. Og ikke mindst på Podio, hvor der sker en løbende udveksling af viden og erfaringer.

Netværkstræf er et godt middel til at skabe samhørighed mellem netværkets medlemmer. Men de er dyre at holde, og for nuværende udgør de langt den største del af netværkenes ressourcetræk. Det vil de sikkert også komme til at gøre fremover, især hvis træffene skal omfatte en væsentlig del af medlemmerne. Og det ligger vel (?) lidt i begreberne "netværk" og "træf". I forlængelse heraf har FU på et tidspunkt besluttet, at der kun stilles ressourcer til rådighed for ét årligt netværkstræf, og at det til gengæld skal kunne mønstre mindst halvdelen af netværkets medlemmer.

Overvejelse: Der er tidligere holdt stjernenetværkstræf, hvor alle netværk samles på ét mødested. Hvis man gjorde det til en årlig begivenhed, og der ikke blev holdt yderligere netværkstræf, ville man kunne rationalisere det organisatoriske arbejde med at tilrettelægge netværkstræf, og man ville kunne styrke netværk som organisatorisk enhed. Måske kunne et sådant træf på sigt erstatte det ene årlige REP-møde. En ulempe ville være, at der ville være mindre tid til emnespecifik netværksdebat.

Podio er som nævnt det andet forum for netværkets liv og dermed medlemmernes deltagelse. Et levende netværk forudsætter, at der løbende er en udveksling af meninger, viden og erfaringer. Dette har tidligere foregået på mail, men har det sidste år foregået på Podio, som er debat- og fildelingssystem for alle andre organisatoriske enheder i DN. Man bliver medlem af et netværk ved at være med i netværkets arbejdsrum i Podio, og udmeldelse foregår ved, at man melder sig ud af netværkets arbejdsrum i Podio. Medlemslisten fremgår dermed til hver en tid af netværkets side på Podio.

Der er stor forskel på, hvor meget de enkelte netværk bruger Podio, og det er givetvis en udfordring, at flere medlemmer har svært ved at lære systemet at kende. Ikke desto mindre giver Podio mulighed for dels at have løbende dialog mellem netværkets medlemmer – uden massive mailkorrespondancer, som er svære at komme ud af og som mange oplever som irriterende. Lige som Podio er et fælles arkiv, hvor man kan dele rapporter, referater osv.

Et par af DN's netværk opererer med en koordineringsgruppe bestående af en mindre gruppe af netværksmedlemmer, der mødes jævnligt for at tilrettelægge netværkets arbejde. På et tidspunkt var der tradition for, at Sekretariatet deltog i koordineringsgruppens møder, men FU besluttede i forbindelse med ovennævnte om netværkstræf, at der ikke skulle ydes sekretariatsbistand til netværkenes koordineringsgrupper. Der ydes på nuværende tidspunkt dog stadig refusion af transport og forplejning til koordineringsgruppe-møder. Der er ikke nogen retningslinjer for, hvad denne gruppes rolle ift. netværket er, men det er oplagt, at det er koordineringsgruppen, der arrangerer det årlige netværkstræf og desuden har ansvaret for at sikre facilitering af den løbende debat i netværket, så netværket lever.

Formand: Tidligere har der ifm. vedtægternes bestemmelse om repræsentation i Repræsentantskabet været et årligt formandsvalg i de fleste af netværkene. Dette er nu ikke længere nødvendigt. Dermed kan man risikere, at der ikke er nogen i netværket, der føler ansvar for netværkets liv – og at der derfor ikke bliver taget initiativ til at afholde netværkstræf, og at debatten i netværket dør ud. Hvordan kan man sikre, at alle netværkets medlemmer føler ansvar for netværket og bidrager til netværkets indre liv? Ville det være fordelagtigt, at hvert netværk valgte en tovholder blandt netværkets medlemmer, som ville sikre facilitering af netværket?

Afklaring:

1. Er ét årligt netværkstræf pr. netværk tilstrækkeligt?
2. Er det Sekretariatet eller netværkene, der skal arrangere træffet? Praktisk? Indholdsmæssigt?
3. Skal vi arbejde videre med idéen om at erstatte specifikke netværkstræf med ét årligt træf for alle netværk? Hvis ja, kunne det så have form af en slags "summercamp" på Skovsgaard med delvis overnatning i telt?
4. Skal der stilles krav om en vis minimumsdeltagelse som forudsætning for bevilling af ressourcer til netværkstræf.
5. Hvis ja, har vi så tilstrækkeligt styr på, hvem der er medlem af et netværk, til at en andel af medlemstallet er et operativt kriterium for bevilling? Kan man forestille sig andre kriterier?
6. Skal der være en årlig procedure, som sikrer, at de netværksmedlemmer, som fremgår af Podio fortsat er reelle medlemmer? Hvis ja, hvilken?
7. Er tanken om en koordineringsgruppe i overensstemmelse med grundtanken med netværk? Hvis ja, kan man så kræve, at gruppen mødes privat? Er det ok, at den ikke får transportrefusion til sine møder?
8. Man skal vænne sig til Podio, og hvis man ikke er it-vant kan det være svært. Er det hæmmende for netværksaktivitet, at debat og fildeling skal foregå på Podio? Hvis ja, er det så bedre med almindelig mailkommunikation? Og hvis nogen synes ja, og andre synes nej, hvad gør man så?

Ressourcer og procedure for ressourcetildeling

Efter den nuværende netværksstrategi får hvert enkelt netværk tildelt ressourcer og sekretariatsbistand efter ansøgning til FU som en del af AP-processen. Proceduren har ikke fungeret godt, og den er i AP2013 og AP2014 erstattet af en enkel standard-budgettering plus muligheden for, at netværkene kan søge Projektpuljen til særlige netværksaktiviteter. Med i billedet hører, at netværkene tidligere under alle omstændigheder var koblet op på AP-processen i forbindelse med stemmeret i Repræsentantskabet, men at dette bortfalder i 2014. Budgetteringen illustreres af dette svar fra FU til Klimanetværket i høringsnotatet til AP2014:

"Netværkene bør efter FU's opfattelse være overvejende selvkørende. Det er efter FU's mening ikke organisatorisk eller økonomisk bæredygtigt at opretholde netværk, der har omfattende Sekretariatsstøtte som forudsætning for deres funktion. FU henviser i øvrigt til indstillingen til REP om opfølgning af Demokratiudredningen.

Der vil inden for 2014-budgettet være mulighed for dækning af følgende netværksaktiviteter, som FU finder rimelige:

- ét netværkstræf med overnatning på vandrehjem eller tilsvarende pr. netværk,
- transportudgifter til netværkstræf,
- sekretariatsstøtte til praktisk organisering af netværkstræf,
- udvikling af en ny netværksstrategi,
- basal sekretariatsstøtte til Podio og hjemmeside for netværkene.

I forhold til en standard-budgettering er det vigtigt at vide, hvor mange netværk der er – og hvor mange af disse netværk, der ønsker at afholde netværkstræf. I 2013 blev der holdt færre netværkstræf end budgetteret. Den omvendte situation kunne ligeså vel være gældende. Dette taler for – særligt hvis vi lukker op for en mere åben definition af netværk – at vi går tilbage til, at netværk skal søge om midler til et netværkstræf ifm. AP-processen.

Afklaring:

1. Skal vi permanent droppe idéen om bevillinger til særskilte netværksaktiviteter gennem AP-processen, jævnfør den gældende netværksstrategi?
2. Hvis nej, skal vi så genindføre en procedure, hvorefter hvert netværk, som ønsker at trække på ressourcer, får dem tildelt af FU på basis af en budgetansøgning?
3. Hvis ja, er Projektpuljen så et operativt alternativ?

4. Mere generelt: Er FU's tilgang til netværk – at de skal kunne fungere uden omfattende sekretariatsstøtte – bæredygtig? I forhold til udbygning af netværk som organiseringsform? I forhold til foreningens totale økonomi?
5. Kan man have et velfungerende netværk uden at det har en tovholder i Sekretariatet?

Afsluttende udsyn: Netværk som rekrutteringskanal

Netværk blev formaliseret i DN's vedtægter i november 2006 som en del af vedtægtsændringerne i forbindelse med DN's interne Kommunalreform og det store organisationsudviklingsprojekt Græsrødder med Gennemslagskraft. Visionen dengang var, at netværk skulle styrke DN's gennemslagskraft og til dels modvirke negative effekter af kommunalreformen ved at tilbyde en ny måde at være aktiv på i DN: *Emne*-aktiv som alternativ til den klassiske *lokal*-aktive tilgang til at være frivillig i DN. Også ud fra en erfaring om, at det bliver sværere og sværere at rekruttere medlemmer til det klassiske arbejde i afdelingerne og ud fra en tanke om, at unge mennesker *tænder* mere på et emne end på en lokal sag.

Netværk har indtil videre vist sig ikke at være en væsentlig rekrutteringskanal. Og så længe et netværk ikke har et konkret produkt eller en konkret aktivitet som leverance, vil det nok heller ikke blive det, for hvad er så formålet med den enkeltes frivillige indsats i netværket? Hvis ikke man er afdelingsaktiv, er det jo i hvert fald ikke at bidrage til kvalitetsløft i afdelingerne. Og at have til formål udelukkende at levere input til politik-udvikling giver vel kun begrænset mening, idet man kan gøre det uanset, om man sidder i netværk eller ej, jf. det kvalificerede og kvalificerende demokrati.

Erfaringer fra DN og fra andre frivilligorganisationer er, at det er *aktiviteten*, der rekrutterer – ikke et emne. Netop derfor er der, særligt i AP2014, besluttet en række nye initiativer ift. at rekruttere *aktivitets*-engagerede frivillige, nemlig alle projekterne under Giv naturen en hånd samt det nye biodiversitetsprojekt. Fællesnævneren for disse aktiviteter er, at de har et klart og let forståeligt mål, nemlig at levere et konkret produkt. Dvs. at de forfølger mål nummer to ud af de tre mål, som Repræsentantskabet har opstillet for netværkene – uden at være netværk.

Afklaring:

1. På baggrund af erfaringerne siden 2006, er netværk så det bedste bud på at være aktiv i DN som alternativ eller supplement til at være lokalt aktiv i en afdeling?
2. Hvis ja, hvad skal vi så gøre for at styrke netværkene, så der bliver mange emne-aktive?
3. Og hvis det lykkes, vil de nye emne-aktive så være tilfredse med de tre mål, som Repræsentantskabet har sat for netværkenes arbejde?